



Stadsraad Domburg

Van Bad Domburg ()

naar

Bad Domburg ( )



Plan voor het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte in de kern Domburg

Inleiding

De Stadsraad Domburg heeft in de bestuursvergadering van april 2015 besloten om periodiek de kwaliteit van de openbare ruimte te toetsen en hun bevindingen te rapporteren aan de beheerder, de gemeente Veere. De toetsing zal worden uitgevoerd door het kwaliteitsteam van de Stadsraad. Een dergelijke aanpak behoeft structuur en dient zo mogelijk aan te sluiten bij bestaande structuren en vigerend beleid van de beheersorganisatie.

Aanleiding

Met regelmaat constateert de stadsraad of worden leden daarvan door burgers gewezen op onvolkomenheden in de openbare ruimte. In beginsel zal doorverwijzing plaatsvinden naar het daarvoor geëigende gemeentelijk loket, maar vanwege eigen ervaringen en komende ontwikkelingen heeft de Stadraad het wenselijk gevonden om van de kwaliteit van de openbare ruimte een serieus item te maken onder het motto

“ van Bad Domburg  naar Bad Domburg  ”.

De gemeente Veere heeft in het voorjaar van 2015 een visie vastgesteld voor de ontwikkeling van Domburg. Vrijwel synchroon aan de ontwikkeling van dit plan is de vraag om toekenning van de badstatus gehonoreerd. Naast de verschillende concreet benoemde (fysieke) ontwikkelingen loopt het begrip KWALITEIT als rode draad door deze plannen; de verbetering van de kwaliteit van het product Domburg in algemene zin met name ook de verbetering van de openbare ruimte. Hiermee heeft de gemeente Veere een norm geïntroduceerd, met de ambitie om samen met de verschillende stakeholders deze norm te concretiseren. De stadsraad Domburg heeft de visie (zeker ook op deze punten) van harte onderschreven en aangegeven in de ontwikkeling een belangrijke rol te willen spelen. Niet alleen volgend, maar vooral met initiatief, onderbouwend en stimulerend. Betrokkenheid van andere maatschappelijke- en burger platforms zal daarbij worden nagestreefd. Deze grondhouding is met waardering door het college ontvangen en met het onderhavige plan geven wij nadrukkelijk inhoud aan onze ambitie van actief, stimuleren en samenwerken.

Voorgaande was aanleiding om deze zaken in samenhang te bezien en op enigszins structurele wijze actie te ondernemen om de kwaliteit van de openbare ruimte te beoordelen. De stadsraad heeft onderkent dat daarbij aansluiting gevonden moet worden bij bestaande normen en de uiteindelijke verantwoordelijkheid is en blijft liggen bij de gemeenteraad. Onze inspanning is er slechts op gericht is inhoud te geven aan onze toezeggingen maar evenzeer de brug te slaan tussen de beleving van onze inwoners en de ambtelijke beheersorganisatie.

Wat kunnen wij doen op korte termijn:

In de nog korte periode van haar bestaan heeft deze stadsraad al gemerkt dat er vele onvolkomenheden en kleine ergernissen in de openbare ruimte zijn. Die zaken leven echt bij inwoners en toeristen. Het zijn veelal ook zaken die ogenschijnlijk gemakkelijk op te lossen zijn, maar jammer genoeg bewijst de jonge historie van de gemeente Veere dat om een of andere reden die zaken blijven zoals ze zijn. Een zekere berusting bij zowel gemeente als de burger lijkt aanwezig. We weten nu dat ook de formele beheerder van de openbare ruimte met het vaststellen van de visie en het uitdragen van de felbegeerde badstatus nadrukkelijk aan de kwaliteit wil gaan werken.

De Stadsraad heeft gezocht naar wat er zowel vooruitlopend op de langere termijn ontwikkelingen in het kader van de badstatus c.a. en wat er op korte termijn mogelijk zou zijn om de gemeente te ondersteunen in haar taak om de kleine ergernissen weg te nemen. De ervaring die daarbij wordt opgedaan kan wellicht worden benut voor en bij het ontwikkelen van een toekomstige kwaliteitsstandaard die past bij de boogde status van het stadje Domburg. Maar bovenal is het in de optiek van de Stadsraad noodzakelijk dat voor zowel de korte als lange termijn een continue monitoring en toetsing van de openbare ruimte noodzakelijk is teneinde beoogde en gerealiseerde kwaliteitsniveaus te borgen. Het daarvoor geëigende instrument is een praktijkschouw.

De gemeente kent sinds een aantal jaren het systeem van periodieke schouw, samen met de stad- of dorpsraden. Het initiatief van de stadsraad Domburg om zelf de openbare ruimte te schouwen, lijkt dan ook dubbelop te zijn. De stadraad meent echter dat met name de kleine ergernissen en structurele onvolkomenheden in de gemeentelijke schouw onvoldoende uit de verf komen. Daarnaast meent de stadsraad met de eigen schouw, een vollediger, betere en kritischere toets van enerzijds de openbare ruimte maar evenzeer een toets van de door de gemeente gehanteerde normering te kunnen uitvoeren. In dit start document zal daar nader op worden in gegaan.

De stadsraad staat een pragmatische aanpak voor om aan de hand van een continue proces onderstaande doelen te bereiken.

1. Deelnemen aan de door de gemeente georganiseerde schouw;
2. Zo snel mogelijk starten met de eigen schouw;
3. Input leveren voor het zo snel mogelijk wegnemen van thans aanwezige onvolkomenheden;
4. Ervaringen van beide schouwen benutten voor de ontwikkeling van een kwaliteitsstandaard behorend bij de visie en badstatus;
5. Behouden van de (nog te definiëren) toekomstige kwaliteiteisen door continue- en betrokken monitoring en toetsing.

Wat is de definitie van kwaliteit.

Kwaliteitsbeoordeling op zich is een tamelijk subjectief gebeuren. Wat de een aanvaardbaar vindt is voor de ander onacceptabel terwijl het ook nog situationeel afhankelijk is. In een natuurgebied mag de openbare ruimte in al zijn facetten een andere uitstraling hebben dan in een toeristisch gebied of een woonwijk. Er zou dus eigenlijk een geaccepteerde norm moeten zijn, waaraan de kwaliteit kan worden getoetst. In veel Nederlandse gemeenten wordt gewerkt met beeldkwaliteiten op basis van de CROW systematiek. Ook de gemeente Veere kent een dergelijk systeem. Teneinde op objectieve wijze de geformuleerde doelen te bereiken is het voor het bestuur van de stadsraad, maar met name voor het kwaliteitsteam van belang om enig gevoel met beheersnormen te krijgen en om deze reden wordt de volgende algemene toelichting in dit document opgenomen:

a. Beeldkwaliteit

Het werken met beeldkwaliteit, ook wel beeldgericht werken, stelt beheerorganisaties in staat om vraaggericht te werken voor burgers en bestuur. Steeds meer beheerders van de openbare ruimte werken daarom met kwaliteitshandboeken, beeldbestekken en bewonersschouwen. Kenmerkend voor deze instrumenten is het gebruik van beelden/foto's en nieuwe meetmethoden om de kwaliteit van de openbare ruimte te meten en te beschrijven. Bij het beeldgericht werken krijgt het sturen met behulp van beelden/foto's de voorkeur boven het sturen op budgetten en frequenties. Met behulp van herkenbare foto's en eisen zijn belanghebbenden binnen en buiten de organisatie beter te informeren over de doelstellingen en de resultaten van de verschillende beheermaatregelen.


b. Kwaliteitscatalogus openbare ruimte

Veel Nederlandse beheerders van openbare ruimten gebruiken beeldkwaliteit om ambitieniveaus te formuleren en beeldbestekken in de markt te zetten. De beeldmeetlatten met foto's, beschrijvingen en prestatie-eisen maken het mogelijk om inzichtelijk te communiceren met bestuurders, gebruikers en uitvoerders van het onderhoud. De landelijke standaard voor beeldkwaliteitsniveaus en bijbehorende beeldmeetlatten zijn opgenomen in de Kwaliteitscatalogus openbare ruimte. Hieronder is een voorbeeld aangegeven van een beeldmeetlat uit de kwaliteitscatalogus

Verrekenen op beeld via RAW-werkcategorie 51				
Verharding	open verharding-elementenverharding-onkruid			
A ⁺	A	B	C	D
				
Er is geen onkruid.	Er is weinig onkruid.	Er is in beperkte mate onkruid.	Er is redelijk veel onkruid.	Er is veel onkruid.
aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm 0 stuks per 100 m ²	aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm ≤ 10 stuks per 100 m ²	aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm ≤ 20 stuks per 100 m ²	aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm ≤ 30 stuks per 100 m ²	aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm > 30 stuks per 100 m ²
bedekking 0% per 100 m ²	bedekking ≤ 2% per 100 m ²	bedekking ≤ 4% per 100 m ²	bedekking ≤ 8% per 100 m ²	bedekking > 8% per 100 m ²
Meetinstructie: Onkruid				

Voor elk element (bijv. groen, meubilair, verharding, bebakening, verkeersmaatregelen etc) in de openbare ruimte is bij CROW een dergelijke meetlat ontwikkeld. Bovenstaande voorbeeld gaat over onkruid op verhardingen.

Zoals eerder is aangegeven heeft de gemeente Veere, zoals vele andere gemeenten, om meestal pragmatische redenen een van de CROW-standaard afgeleide kwaliteitscatalogus opgesteld. Voor het zelfde voorbeeld van onkruid op verhardingen is de Veerse kwaliteitsnorm hieronder aangegeven.

ONKRUID OP VERHARDINGEN	BEHEERNIVEAU	OMSCHRIJVING
	<p>NIVEAU A</p> <p>De verharding is schoon.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Geringe onkruidgroei. 3-10% van de voegen is begroeid. Incidentele begroeiing om obstakels en langs muren. Begroeiing is maximaal 10 cm hoog.
	<p>NIVEAU B</p> <p>De verharding is matig schoon.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Matige onkruidgroei. 10-15% van de voegen is begroeid. Er is sprake van lichte polvorming. Regelmatige begroeiing om obstakels en langs muren. Begroeiing is incidenteel tot maximaal 30 cm hoog.
	<p>NIVEAU C</p> <p>De verharding is vuil.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Zware onkruidgroei. 15-40% van de voegen is begroeid. Er is sprake van polvorming. Structurele begroeiing om obstakels en langs muren. Begroeiing is hoger dan 30 cm.

blad 4

De nivea aanduiding A t/m D heeft te maken met keuzes gerelateerd aan de locatie. Daarop is de volgende beschrijving van toepassing zoals die in de Veerse kwaliteitscatalogus is opgenomen.

Kwaliteitscatalogus VEERE

Aan de hand van deze kwaliteitscatalogus kunnen we de openbare ruimte van de gemeente Veere beoordelen. Deze gids is opgesteld voor de inwoners van de gemeente. Met deze catalogus in de hand kan iedereen voor zichzelf een beeld vormen van de kwaliteit van de openbare ruimte in Veere.

Als vervolg-traject op het Groenbeleidsplan en de Beheervisie gaat de gemeente Veere de openbare ruimte kwaliteits-gestuurd beheren. Veel gemeenten hebben deze omslag al gemaakt. Er is inmiddels een landelijke standaard die op een eenvoudige manier vertaald kan worden in een Veerse kwaliteitscatalogus voor de openbare ruimte. Veere kiest ervoor om te werken met 4 kwaliteitsniveaus en voorlopig 10 beheergroepen. De omschrijving van de beheergroepen spreekt voor zich. Het gaat hier niet alleen om groene onderdelen van de openbare ruimte. Bij het integraal beheer moet alles wat zichtbaar is meegenomen worden bij de beoordeling, dus ook de vuilnisbakken en de verhardingen.

Kwaliteitsniveaus:

Niveau A: Goed, het onderhoud is prima en de buitenruimte ziet er keurig uit.
Niveau B: Voldoende, alles functioneert naar behoren, luxe is niet aanwezig.
Niveau C: Matig, onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder.
Niveau D: Te slecht, functieverlies, storend slechte kwaliteit, uitlokking van vernieling.

In de kwaliteitscatalogus worden met beelden en globale omschrijvingen de niveaus uitgelegd. In het groenbeleidsplan is onderscheid gemaakt tussen het beheer van de volgende gebieden: **centrumzone, woon-werkzone en de landschaps- en recreatiezone.** Het onderhoud van de begraaftplaatsen wordt gelijkgesteld met de centrumzones.

Het onderstaande schema toont de gewenste kwaliteit, dus het streefbeeld, voor de diverse beheergroepen in de kernen voor de langere termijn.

Beheergroep	Centrum zone	woon-werkzone	landschaps- en recreatie zone
zwerfvuil	A	B	B
afvalbakken	A	B	B
verharding	B	C	C
onkruid op verharding	A	B	B
bebording, lichtmasten	A	B	B
wegmeubilair	A	B	B
heester-beplanting	A	B	B
bomen	A	B	B
hagen	A	B	B
gras	A	B	C

Nogmaals: het voorbeeld van de beeldmeetlat is bedoeld als achtergrondinformatie en bewustwording bij het kijken in en beoordelen van de openbare ruimte.

Initiatief Stadsraad versus gemeentelijke schouw:

De gemeentelijke schouw die samen met de stadsraad inmiddels twee keer heeft plaatsgevonden, bestaat uit het ter plaatse beoordelen van een 5 tal standaard locaties met een oppervlakte van ca 4 á 500 m². De standaardlocaties zijn door de gemeente bepaald en schijnen representatief te zijn voor de gehele kern Domburg. De toetscriteria zijn conform de gemeentelijke kwaliteitscatalogus en tijdens de schouw is op dat punt van verschil van inzicht tussen de gemeente en de stadraad nauwelijks sprake gebleken. Na registratie van de bevindingen moeten eventueel noodzakelijke beheersmaatregelen worden genomen. In het volgende kwartaal worden opnieuw dezelfde vakken geschouwd teneinde de onderhoudstoestand en de uitgevoerde acties te volgen. In de praktijk blijkt in het vervolg echter niet na te gaan wat er is gebeurd en in meerdere gevallen waarom er niets is gebeurd. Ook is gebleken dat de schouwresultaten verder geen onderdeel uitmaken van (kwalitatieve) maraps. De stadraad heeft daarom sterke twijfels over de representatieve waarde van de schouw op deze wijze en mist daarnaast de transparantie voor de partners in het systeem.

De schouw van de stadsraad hanteert in beginsel ook de normen van de Veerse kwaliteitscatalogus. De beoordeling van de kwaliteit openbare ruimte omvat echter een geheel gebied en niet slechts 5 locaties. De schouw richt zich vooral op onvolkomenheden en storende aspecten in de openbare ruimte. Het beeld wat daardoor ontstaat is veel breder en spoort ook veel kleine ergernissen en structurele onvolkomenheden op.




Hoe gaan we onze doelen realiseren:

Inmiddels zijn door de SRD een tweetal schouwrondes uitgevoerd. Voor deze eerste stap is bewust gekozen voor het gebied waar het begrip kwaliteit in relatie tot de door de raad vastgestelde ambities in de Visie en Badstatus, het hoogste (zullen) liggen. De Badstraat, boulevard van Schagen, Hoge Hil, Voorthuizenstraat, Weststraat, Markt, Ooststraat, Groentje en Noordstraat zijn inmiddels beoordeeld. De waarnemingen en beoordelingen zijn vastgelegd in een opnameformulier waarin een kwaliteitsoordeel en voor meerdere situaties een aanbeveling voor aanpak is opgenomen. Alle beoordeling worden verder ondersteund door foto's .

Uit de resultaten van deze eerste twee schouwrondes wordt de conclusie getrokken dat de gemeentelijke schouw onvoldoende borgt dat integraal aan de gemeentelijk criteria wordt voldaan. Het andere beeld is ook dat de normen niet voldoende adequaat zijn en te bescheiden in relatie tot de huidige en zeker de toekomstige functies van de openbare ruimte. De catalogus richt zich op dit moment (terecht) op de beheerskant van de openbare ruimte. Uit de waarnemingen tijdens de schouw blijkt er een diversiteit aan inrichtingselementen aanwezig in de openbare ruimte. Het lijkt dan ook vanzelfsprekend dat aan de kwaliteitscatalogus Veere, een register c.q. catalogus voor de materiaalkeuzes wordt gekoppeld. Uiteraard moeten de keuzes daarin gerelateerd zijn aan de gekwantificeerde niveaus A⁺ t/m D

De stadsraad meent dat op korte termijn maatregelen moeten worden genomen en doet daarvoor het volgende voorstel:

1. Het toevoegen aan de huidige zonering van een in omvang nader te definiëren “Toeristisch verblijfszone” waarin in beginsel het A⁺ criterium voor alle beheersgroepen geldt;
2. De gemeentelijke/SRD schouw in die gebieden intensiveren (in systematiek, tijd en omvang);
3. Regels m.b.t. uitvoeringacties/voortgang/transparantie aanscherpen (omvang, ingrijpmoment definiëren);
4. Ontwikkelen van een catalogus voor in de openbare ruimte te gebruiken materialen en elementen.

Het opnameformulier wordt door de stadsraad aan het college van B&W aangeboden. Daarbij behoren ook de fotorapportages. Tevens wordt bij deze eerste keer van aanbieden het onderhavige document “**van Bad Domburg**  naar **Bad Domburg**  ” meegezonden, om in de basis voor elke lezer duidelijk te maken hoe de systematiek is opgebouwd en vooral ook aan te geven op welke wijze en met welke intenties de stadsraad Domburg dit onderwerp heeft opgepakt.

Samenvattend:

Gelet op de inhoud van het document “ **van Bad Domburg**  naar **Bad Domburg**  ), de resultaten van de uitgevoerde schouwrondes en niet in de laatste plaats de door de raad van Veere geformuleerde kwalitatieve toekomstvisies verzoekt de Stadsraad Domburg het college om uitvoering te geven aan:

1. Het op korte termijn herstellen van de onvolkomenheden in de openbare ruimte zoals beschreven in de opnameformulieren en indien dit niet mogelijk is, daarover schriftelijke de stadsraad gemotiveerd te informeren;
2. De voorstellen met betrekking tot de zonering en wijze van schouwen op te pakken en dat in overleg met de stadsraad vorm te geven;
3. Na ca 1 ½ jaar ook andere maatschappelijke platforms en andere stakeholders betrekken bij de beschouwing van de openbare ruimte en vervolgens samen tot de nieuwe standaard Domburg komen die dan in 2017 kan worden vastgesteld en onderdeel kan worden van de badstatus criteria.

Domburg

4 november 2015